

17 Minute Languages Polska
Duńska gramatyka w pigułce!

Co warto wiedzieć o alfabecie i wymowie:

Duński alfabet składa się z 29 liter i przynajmniej trzy z nich (æ, ø und å) nie występują w naszym rodzimym alfabecie.
Pisownia słów różni się znacznie od wymowy.

Wymowa samogłosek

Wymowa litery A:

Jeśli „a“ stoi przed **d, l, n, s** lub **t** wymawiane jest jako [æ:] lub [ɑ].
W pozostałych wypadkach wymawiane jest jako długie lub krótkie [ɑ:].
W kombinacji z **v** lub **g** powstaje dyftong [aw], jeśli **a** stoi przed **j** powstaje dyftong [aj].

Wymowa litery E:

W większości przypadków **e** wymawiane jest jako otwarte [ɛ] lub zamknięte [e].
Przed i po literze **r** wymawiane jest jako [æ].
Przed **g** lub **j** wymawiane jest jak dyftong [ɑj].
Przy nieakcentowanej końcówce wymawiamy e jako [ə].

Wymowa litery I:

Samogłoska **i** wymawiana jest najczęściej jako zamknięte [i].
W niektórych słowach wymawiana jest jako zamknięte lub otwarte [e] albo [j].
Przed **k, g, m** i **n** (wyjątki: mine oraz dine) **i** wymawiane jest krótko natomiast po **r** wymawiane jest jak [ɛ].

Wymowa litery O:

W połączeniu z **r** tworzy [oɔ].

W kombinacji z **g** krótkie **o** tworzy dyftong [ɔw].

Wymowa litery U:

Jeśli **u** stoi po **r**, to wymawiane jest krótko.

Przed **f, gt, k, l, m, n** i czasami przed **p** wymawiane jest jak krótkie [ɔ]

(Wyjątki: kumne, hundrede, hund, pund i klub).

Wymowa litery Y:

Przed **r** wymawiane jest jak **y** [y], po **r** i przed **g, k, m** oraz **n** jako [œ].

Po spółgłosce **v** litera **y** tworzy dyftong: [i:w].

Wymowa litery Ø:

Przed **m** i **n** wymawiamy **ø** jako [ø].

Po **er** czytamy **ø** jako krótkie lub długie [ø], przed **r** jako [œ].

Wymowa litery Å:

Tak zwane **bolle-å** przed **r** czytane jest jako [θ] lub [θ:]. W połączeniu ze spółgłoską **g** **å** staje się dyftongiem [ɔw].

W pochodnych formach wymawiane jest jako [ɔ].

Wymowa litery Æ:

Wymowa **æ** po spółgłosce **r** to ([æ]), natomiast przed **r** i we wszystkich innych wyrazach to ([ɛ]).

Wymowa spółgłosek

Należy zwrócić uwagę na wymowę następujących spółgłosek:

Wymowa litery D:

Zwykle wymawiane jest twardo jako [d].

Jeśli **d** stoi po spółgłosce to wymawiane jest miękko, jak angielskie [ð].

Po **l, n, r** i przed **s** oraz **t** występuje nieme **d**.

Wymowa litery G:

Jeśli **g** stoi przed **t** jako podwójna spółgłoska **gg**, to wymawiane jest jako [g], przy dyftongach i po długich samogłoskach jako [j], w połączeniu z **u, o** lub **å** jako **ł** [w] natomiast po **r** i przed **l**, jak również w końcówkach **-ig** oraz **-dag** jako nieme **g**.

Wymowa litery R:

R wymawiane jest jak [r], jeśli stoi przed samogłoską lub po innej spółgłosce.

W końcówce **-er** spółgłoska **r** brzmi jak otwarte **o** [ɔ] natomiast po samogłosce lub w nieakcentowanej sylabie **r** stapia się z sąsiadującą samogłoską i pozostaje niema.

Wymowa litery T:

Na początku wyrazu i sylaby **t** wymawiamy standardowo [t].

W środku i na końcu sylaby **t** wymawiane jest jako [d], wyjątek stanowią końcówki **-et**, gdzie wymowa przypomina angielskie **th** oraz **-tio** lub **-tion**, gdzie **t** wymawiane jest jak **s**.

Artykulacja „stød“

Stød zwany też stødton to charakterystyczna dla języka duńskiego cecha artykulacji.

Polega ona na niepełnym zwarciu wieżadeł głosowych (niepełne zwarcie krtaniowe), co sprawia, że wydobywający się dźwięk zostaje na krótko przerwany.

Stød nie jest niestety zaznaczany w piśmie.

Nie istnieją też reguły pozwalające bezbłędnie zidentyfikować w pisanych słowach ten ton.

Najczęściej spotyka się go w jednosylabowych słowach.

Zalecane jest uczenie się jego zastosowania równoległe z nowym słownictwem.

Co warto wiedzieć o rodzajniku :

W języku duńskim występują dwa rodzaje gramatyczne: rzeczowniki mogą posiadać wspólny rodzaj Utrum (= fælleskøn) lub neutralny rodzaj Neutrum (= intetkøn).

Niestety z formy rzeczownika nie można wnioskować właściwej „płci“ rzeczownika, dlatego wskazana jest nauka rodzaju rzeczownika wraz z nauką każdego nowego rzeczownika.

Rodzajnik określony

Umieszczenie rodzajnika określonego

Rodzajnik określony w języku duńskim umieszczony jest na końcu rzeczownika jako jego końcówka.

Rzeczowniki rodzaju Utrum otrzymują końcówkę rodzajnika określonego -en, w rzeczownikach Neutrum jest to końcówka -et.

Należy zapamiętać następujące zasady:

- Jeśli rzeczownik kończy się na nieakcentowane -e, to końcówka charakterystyczna dla rodzajnika określonego gubi literę -e.
Przykład:
en kvinde (kobieta /bliżej nieokreślona/) → kvinden (kobieta /ta określona/)
- Jeśli akcentowana samogłoska rzeczownika jest krótka, to następująca po nim spółgłoska musi być podwójna, tak aby po przyłączeniu

końcówki rodzajnika określonego, jego samogłoska mogła być wypowiedziana krótko.

Przykład:

en ven (przyjaciel) → venen (przyjaciel)

- Jeśli rzeczownik kończy się na -um, to przy połączeniu z końcówką rodzajnika określonego zostaje zastąpione przez -et .

Przykład:

et museum (muzeum) → meseet (muzeum /określone/)

Liczba mnoga rodzajnika określonego

W liczbie mnogiej występuje forma -en, wspólna dla wszystkich rodzajów, która wstawiana jest na koniec formy nieokreślonej rzeczownika w liczbie mnogiej.

Dwa wyjątki:

1. Rzeczowniki, które nie tworzą liczby mnogiej w formie nieokreślonej, tzn. ich forma jest identyczna w l. poj i l. mn., otrzymują końcówkę -ene.

Przykład:

år (rok) → årene (lata)

2. Jeśli rzeczownik w liczbie pojedynczej zakończony jest na -ere, drugie w kolejności e zanika przy tworzeniu liczby mnogiej z rodzajnikiem określonym -ne.

Przykład:

lærere (nauczyciele) → lærerne (nauczyciele /bliżej określone/)

Rodzajnik określony w rzeczownikach opisanych przez przymiotnik

Uwaga:

Rodzajnik określony występuje jako końcówka tylko w rzeczownikach, które występują bez opisujących je słów.

Jeśli rzeczownik występuje w zdaniu z przydawką to rodzajnik określony będzie stał na początku i zmieni swoją formę:

Przed **en** i **et** dodane zostaje **d**, w ten sposób powstają rodzajniki **den** i **det**.

W liczbie mnogiej z końcówki **-ne** powstaje forma **de**.

Przykład:

den røde stige → czerwona drabina

Rodzajnik nieokreślony

Rodzajnik nieokreślony stoi w języku duńskim zawsze przed rzeczownikiem.

Te rodzajniki są już nam znane:

Dla Utrum jest to **en**, dla Neutrum **et**.

Nie istnieje liczba mnoga rodzajnika nieokreślonego.

Przykład:

en finger → palec

et låg → przykrywka

Stosowanie rodzajników

Zasady regulujące stosowanie rodzajników

Przypadek 1: Brak rodzajnika

- po dopełniaczu

Przykład:

firmaets **bil** – firmowe auto

- przed nazwami własnymi
Przykład:
at bo i **Vestergade** – mieszkam na Vestergade
- w niektórych stałych zwrotach
czasownik + rzeczownik lub wyrażenie złożone z czasownika,
rzeczownika i przyimka
Przykład:
gå i **skole** – iść do szkoły
- jeśli rzeczownik jest częścią wyrażenia czasownikowego wyrażającego
jakąś aktywność
Przykład:
at køre med **bus** – jechać autobusem
- po określonych przymiotnikach
Przykład:
på venstre **hånd** – na lewej stronie
på højre **hånd** – po prawej stronie
- po liczbach porządkowych
Przykład:
fra første **øjeblik** – od pierwszej chwili
- po nazwach zawodów, religii lub narodowości, które nie zostały
dokładniej określone
Przykład:
Han er **sanger**. – On jest piosenkarzem.
- przy rzeczownikach abstrakcyjnych
Przykład:
verden – świat
- przy rzeczownikach niepoliczalnych
Przykład:
Jeg har brug for **penge**. – Potrzebuję pieniędzy.
- przy wymienianiu części wyposażenia

Przykład:

Lejligheden er med balkon. – Mieszkanie ma balkon.

- po stopniu najwyższym przymiotnika

Przykład:

på det laveste **niveau** – na najniższym poziomie

Przypadek 2: Zastosowanie rodzajnika nieokreślonego

- przy wprowadzeniu nowego, bliżej niekreślonego rzeczownika
Przykład:
Jeg har spist et **æble**. – Zjadłem jabłko.
- jeśli rzeczownik określany jest przydawką lub zdaniem względnym
Przykład:
Han er en god **sanger**. – On jest dobrym piosenkarzem.
- czasami po formie „nogle“ (= niektóry)
(policzalne rzeczowniki w liczbie mnogiej)
Przykład:
Nogle **elever** laver aldrig lektier. – Niektórzy uczniowie nigdy nie odrabiają zadań domowych.

Przypadek 3: Zastosowanie rodzajnika określonego

- jeśli wskazane jest coś znane lub uprzednio wspomniane
Przykład:
I går så jeg **serien** med den berømte detektiv igen. – Wczoraj ponownie zobaczyłem serial ze słynnym detektywem.
- Jeśli dotyczy rzeczy ogólnie znanych i uznanych
Przykład:
brandvæsenet – straż pożarna
- w niektórych stałych zwrotach
Przykład:

for **tiden** – obecnie

- w spersonalizowanych abstrakcyjnych rzeczownikach
(w przeciwieństwie do ogólnych abstrakcyjnych rzeczowników)

Przykład:

døden – śmierć

- do nazywania gatunków i rodzajów

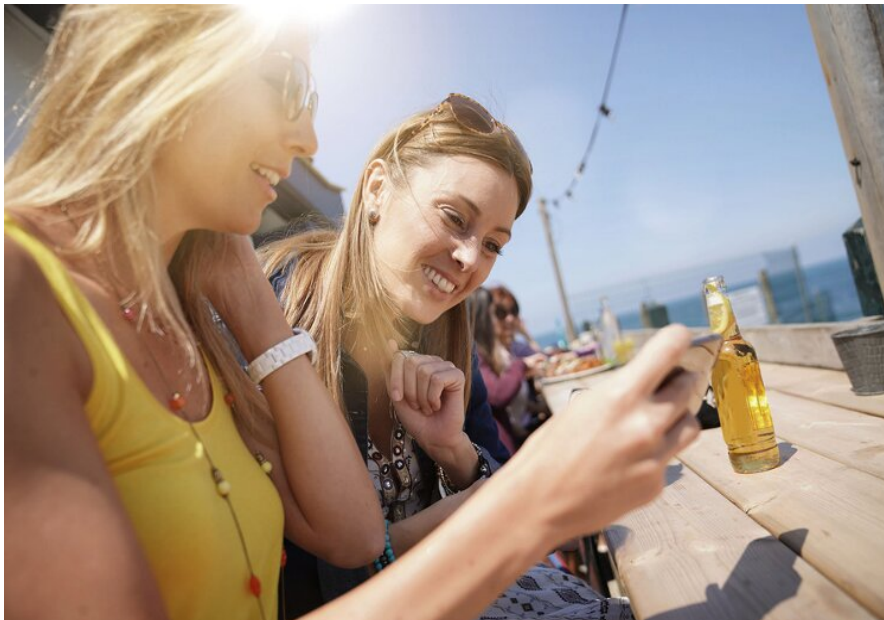
Przykład:

Tomaten tilhører natskyggefamilien. – Pomidor należy do rodziny psiankowatych.

- po alle (wszyscy), begge (oboje), selve (sam), hele (cały)

Przykład:

hele **tiden** – przez cały czas

Co warto wiedzieć o rzeczowniku:

Ucząc się nowych rzeczowników należy zapamiętywać ich rodzaj gramatyczny (Utrum lub Neutrum).
Istnieją jednak wskazówki ułatwiające przyporządkowanie rzeczowników.

Znaczeniowe

1. Utrum:

- osoby
wyjątek: et barn – dziecko
- zwierzęta
wyjątek: et lam – jagnię
- rośliny i owoce
wyjątek: et træ – drzewo
- jeziora i rzeki

2. Neutrum:

- substancje
wyjątek: regnen – deszcz
- regiony i miejsca
wyjątek: et by – miasto

W zależności od końcówki

1. Końcówki typowe dla Utrum:

Końcówka	Przykład	Tłumaczenie
-ance	en ambulance	karetka pogotowia
-ans	en substans	substancja
-ant	en repræsentant	przedstawiciel
-de	en længde	długość
-dom	en sygdom	choroba
-é	allé	aleja
-else	en skuffelse <u>wyjątki:</u> et spøgelse et værelse	rozczarowanie duch pokój
-en	en kommen og gåen	wchodzenie i wychodzenie
-ence	en konference	konferencja
-ens	en frekvens	frekwencja
-er	en lærer	nauczyciel
-hed	en lejlighed	mieszkanie
-ik	en grammatik	gramatyka
-(n)ing	en slægtning en regning	krewny rachunek

-isme	en social isme	socjalizm
-ør	en direkt ør	dyrektor

2. Końcówki typowe dla Neutrum:

Końcówka	Przykład	Tłumaczenie
-dømme	et omd ømme	reputacja
-ed	et hove d	głowa
-ende	et udse ende <u>wyjatek:</u> en rejs ende	wygląd podróżnik
-ri	et bager ri	piekarnia
-um	et muse um	muzeum

Istnieje jednak wiele rzeczowników, których rodzaju nie można ustalić po końcówce.

Uwaga:

Powyższe reguły wyznaczają jedynie tendencje.

Tworzenie liczby mnogiej rzeczowników

Tworzenie liczby mnogiej można podzielić na trzy kategorie:

- liczba mnoga z końcówką -er lub -r
- liczba mnoga z końcówką -e
- brak końcówki

Liczba mnoga z końcówką -er lub -r

W języku duńskim $\frac{3}{4}$ wszystkich rzeczowników tworzy liczbę mnogą z końcówką -er lub -r.

Tak jest w przypadku

- prawie wszystkich rzeczowników zakończonych na akcentowaną lub nieakcentowaną samogłoskę.
- wielosylabowych rzeczowników zakończonych na -skab lub -hed.
- wielu jednosylabowych rzeczowników zakończonych spółgłoską.
- wielosylabowych rzeczowników obcego pochodzenia.

Przykład:

Końcówka l. mn. -er:

en blomst – kwiat / blomster – kwiaty

Końcówka l. mn. -r:

en rose – róża / roser – róże*

*Jeśli rzeczownik w l. poj. zakończony jest już na -e, to w l.mn rzeczownik otrzymuje końcówkę -r.

Uwaga:

Rzeczowniki zakończone na nieakcentowane sylaby -er-, -en lub -el tracą -e i otrzymują końcówkę liczby mnogiej -er.

W l. mn. zanika przy tym – jeśli w ogóle występuje w l. poj. – podwójna spółgłoska.

Przykład:

en gaffel – widelec

gaffler – widelce

Uwaga:

Osobliwością języka duńskiego jest też wymiana samogłoski tematu niektórych rzeczowników przy tworzeniu liczby mnogiej na -er. Dodatkowo działają tu wyżej opisane reguły dotyczące podwojenia spółgłoski i zaniku w temacie końcówki-e w liczbie mnogiej.

Przykład:

en fod — stopa
fødder — stopy

Liczba mnoga z końcówką -e

Niektóre rzeczowniki otrzymują w liczbie mnogiej końcówkę -e. Do tej grupy należą:

- wiele jednosylabowych rzeczowników zakończonych spółgłoską.
Przykład:
en stol – krzesło / stole — krzesła
- rzeczowniki zakończone na nieakcentowane -er lub -el.
Przykład:
en finger — palec / fingre – palce
- rzeczowniki zakończone na -(n)ing lub -dom.
Przykład:
en udlænding — obcy / udlændinge – obcy

Rzeczowniki bez końcówki w liczbie mnogiej

Istnieje mała grupa rzeczowników, która w liczbie mnogiej nie posiada końcówki.

Rzeczowniki w liczbie pojedynczej i mnogiej ma te samą formę.

Przykłady:

sko / sko – but / buty
sprog / sprog – język / języki
år / år – rok / lata
gås / gæs – gęś / gęsi
barn / børn – dziecko / dzieci
rejsende / rejsende – podróżny / podróżni

Uwaga:

Niektóre rzeczowniki stanowią wyjątek od reguły.

Przykład:

en bror / brødre – brat/ bracia

Przegląd sposobów tworzenia liczby mnogiej:

Rodzajnik	Liczba mnoga	
nieokreślony	huse (domy)	år (lata)
	store huse (duże domy)	mange år (wiele lat)
określony	husene (domy)	årene (lata)
	de store huse (duże domy)	de mange år (wiele lat)

Przypadki

W języku duńskim występują tylko dwa przypadki: dopełniacz (genitiv) oraz forma podstawowa będąca odpowiednikiem pozostałych 6 przypadków.

Forma podstawowa

Forma podstawowa pozostaje niezmienna i otrzymuje końcówkę w postaci rodzajnika określonego.

	Liczba pojedyncza		Liczba mnoga	
	nieokreślony	określony	nieokreślony	określony
Forma podstawowa	bil (samochód)	bilen (samochód)	biler (samochody)	bilerne (samochody)

Dopełniacz - Genitiv

Tworzenie dopełniacza:

Każdy rzeczownik niezależnie od tego czy jest określony czy nieokreślony, w liczbie pojedynczej lub mnogiej – otrzymuje końcówkę -s.

	Liczba pojedyncza		Liczba mnoga	
	nieokreślony	określony	nieokreślony	określony
Dopełniacz /Genitiv	bils (samochodu)	bilens (samochodu)	bilers (samochodów)	bilernes (samochodów)

W opisywaniu stanu posiadania pierw stoi słowo w genitiv, a potem rzeczownik do którego się odnosi.

Poniżej przykład z użyciem słowa mor (matka):

	Liczba pojedyncza	Liczba mnoga
nieokreślony	en mors kærlighed (miłość matki)	mødrenes kærlighed (miłość matek)
określony	morens kærlighed (miłość matki)	mødrens kærlighed (miłość matek)

Jeśli rzeczownik w formie podstawowej kończy się na -s (lub na inną syczącą głoskę), to w genitivie na końcu tego rzeczownika umieszcza się apostrof.

Przykład:

Jens' hus – dom Jensa

Uwaga:

W mowie potocznej genitiv z -s używany jest jedynie do wyrażania stanu posiadania danej osoby.

W innych przypadkach genitiv wyrażany jest za pomocą przyimków, na przykład: på, af, i, for, til.

Przykład:

taget **på** huset – dach domu

Rzeczowniki złożone

Wiele słów w języku duńskim składa się z dwóch połączonych rzeczowników.

Najczęściej dwa rzeczowniki połączone są ze sobą bezpośrednio.

1. Reguła:

Dwa rzeczowniki łączą się bezpośrednio, jeśli pierwszy rzeczownik kończy się:

- na -e lub -er
- na -s lub -st

Przykład:

uge (tydzień) + dag (dzień) = ugedag (dzień tygodnia)

Pojedyncze słowa mogą tworzyć jedno za pomocą tak zwanych łączników. W języku duńskim są to litery -e lub -s.

2. Reguła: łącznik e występuje, gdy

- pierwszy rzeczownik jest jednosylabowy i
- przedstawia osobę, zwierzę lub roślinę i kończy się na spółgłoskę.

Przykład:

hund (pies) + -e + mad (karma) = hundemad (karma dla psa)

3. Reguła: łącznik s występuje zwykle, gdy pierwszy rzeczownik

- jest już rzeczownikiem złożonym lub
- posiada przedrostek lub przyrostek lub
- jest nazwą własną.

Przykład:

afdeling (dział) + -s + leder (kierownik) = afdelingsleder (kierownik działu)

Rodzaj gramatyczny rzeczownika złożonego zależy od rodzaju gramatycznego ostatniego rzeczownika!

Co warto wiedzieć o przymiotniku:

1. Przymiotniki w funkcji przydawki i orzecznika

Przymiotniki mogą pełnić funkcję przydawki lub orzecznika, jak w zamieszczonych poniżej przykładach:

Funkcja przydawki		Funkcja orzecznika	
den store bil	duży samochód	Bilen er stor.	Samochód jest duży.
en brun bjørn	brązowy niedźwiedź	En bjørn er brun.	Niedźwiedź jest brązowy.

2. Mocna i słaba deklinacja przymiotnika

Przymiotniki podlegają mocnej i słabej deklinacji w zależności od ich funkcji w zdaniu.

Przymiotniki w funkcji orzecznikowej podlegają mocnej deklinacji, natomiast w funkcji przydawki mogą podlegać mocnej i słabej deklinacji.

Mocna deklinacja zależy od rodzaju i liczby należącego do wyrażenia rzeczownika.

Słaba deklinacja otrzymuje zawsze końcówkę -e.

Funkcja przydawki		Funkcja orzecznika	
Mocna i słaba deklinacja		Mocna deklinacja	
en varm suppe	den varme suppe	En suppe er (altid) varm.	Suppen er varm.

ciepła zupa	ciepła zupa	Zupa jest (zawsze) ciepła..	Zupa jest ciepła.
Dopasowanie do rodzaju i liczby	Końcówka -e	Dopasowanie do rodzaju i liczby rzeczownika	

Przymiotnik w funkcji przydawki

Przymiotnik w tej funkcji stoi bezpośrednio przed rzeczownikiem i określa go bliżej.

W tym wypadku przymiotnik z rzeczownikiem występują nierozdzielnie.

1. Mocna deklinacja przymiotnika (forma nieokreślona)

Mocne przymiotniki orientują się w swojej formie na rodzaju i liczbie określanego przez nich rzeczownika.

W ten sposób można rozróżnić trzy formy występowania rzeczownika:

Liczba pojedyncza		Liczba mnoga
Utrum	Neutrum	
--	-t	-e
en stor by (duże miasto)	et stort værelse (duży pokój)	røde roser (czerwone róże)

2. Słaba deklinacja przymiotnika (forma określona)

Tutaj przymiotnik przybiera tylko jedną formę.

Słaba (określona) forma przymiotnika jest identyczna z formą mocną przymiotnika (nieokreślona) w liczbie mnogiej.

Przymiotniki otrzymują końcówkę -e.

Rodzajnik określony stoi przed przymiotnikiem, który z kolei stoi przed rzeczownikiem do którego odnosi się rodzajnik.

Zastosowanie:

- po rodzajniku określonym
- po poprzedzającym przymiotnik genitivie
- po zaimkach dzierżawczych
- w tytułowaniu, w wołaczach, w charakteryzujących przymiotnikach i w nazwach miejscowości

	Liczba pojedyncza		Liczba mnoga
	Utrum	Neutrum	
a	den store by (duże miasto)	det store værelse (duży pokój)	de røde roser (czerwone kolce róży)
b	Annes sjove bemærkning (śmieszna uwaga Anny)	Sørens gamle køleskab (stara lodówka Søren)	Rosernes store torne (duże kolce róży)
c	hendes lange hår (jej długie włosy)	dit rene tøj (twoje czyste ubranie)	mine smukke børn (moje śliczne dzieci)

Przymiotnik w funkcji orzecznika

Przymiotniki w funkcji orzecznikowej także zależą od rodzaju i liczby rzeczownika, który określają.

Końcówki są takie same jak przy mocnych przymiotnikach w funkcji przydawkowej, ale nie ma rozróżnienia na mocne i słabe:

Liczba pojedyncza		Liczba mnoga
Utrum	Neutrum	
--	-t	-e

1. Rzeczownik określony czy nieokreślony?

- Rzeczowniki z przymiotnikiem w funkcji orzecznikowej stoją najczęściej w formie określonej. Jednocześnie przymiotnik w tym przypadku otrzymuje końcówkę nieokreślonej deklinacji przydawkowej.
Przykład:
Blomsterne er smukke. – Kwiaty są ładne.
- Niepoliczalne rzeczowniki stoją w formie nieokreślonej, jeśli towarzyszą im przymiotniki w funkcji orzecznikowej w uogólniających wyrażeniach! Jednocześnie przymiotnik w tym przypadku otrzymuje końcówkę nieokreślonej deklinacji przydawkowej.
Przykład:
Regn er vådt. – Deszcz jest mokry.

2. Zaimki osobowe

Zaimkowi osobowemu w liczbie pojedynczej towarzyszy zwykle przymiotnik w formie podstawowej.

Po zaimku nieokreślonym det stoi natomiast forma -t w l. poj., a w l. mn. forma -e.

Du er smuk.	Ty jesteś piękny.
Det er smukt.	Ono jest piękne.
De er smukke.	Oni są piękni.

Przymiotniki nieregularne

1. Przymiotniki nieodmienne:

identyczna forma w Utrum, Neutrum i liczbie mnogiej

Przykład:

sky – nieśmiały

stille – cichy

2. Identyczne formy Utrum i Neutrum

Przykład:

kort – krótki

elsket – kochany

malet – malowany

3. Przymiotniki zakończone na -el, -en lub -er:

przy dodawaniu końcówki liczby mnogiej tracą pierwsze -e

Przykład:

sulten – głośny

gammel – stary

simpel – prosty

4. Liczba mnoga od lille (mały) to små

Stopniowanie przymiotników

Stopień wyższy

- tworzony jest poprzez dodanie końcówki -ere

Stopień najwyższy

- tworzony jest poprzez końcówkę -est
- tworzony jest poprzez końcówkę -re lub -st, jeśli forma podstawowa zakończona jest na nieakcentowane -e

Przykład:

kort, kortere, kortest – krótki, krótszy, najkrótszy

Niektóre przymiotniki tworzą stopień wyższy z mer(e) (bardziej), a stopień najwyższy z mest (najbardziej).

Takiemu stopniowaniu podlegają przede wszystkim trój- lub więcej-sylabowe przymiotniki, przymiotniki zakończone na -isk, -sk lub -et, przymiotniki obcego pochodzenia, imiesłowcy.

Przykład:

attraktiv, mere attraktiv, mest attraktiv – atrakcyjny, atrakcyjniejszy, najatrakcyjniejszy

Przymiotnik w stopniu wyższym w języku duńskim ma tylko jedną formę, natomiast w stopniu najwyższym rozróżniamy między formą określoną i nieokreśloną, liczba gramatyczna nie wpływa jednak na formę przymiotnika. W funkcji przydawki występuje forma określona z -e, w funkcji orzecznikowej forma nieokreślona.

Przykład:

den korteste nederdel – krótka spódnica,
Din nederdel er den korteste. – Spódnica jest najkrótsza.

Uwaga:

Przymiotniki zakończone na -ig lub -som otrzymują w stopniu najwyższym końcówkę -st, natomiast wiele przymiotników zakończonych na nieakcentowane-el, -en lub -er tracą pierwsze -e, jeśli otrzymają w stopniu najwyższym końcówkę -ere lub -est.

Występujące ewentualnie podwójne spółgłoski zanikają.

Przykład:

hurtigst – najszybciej
enklest – najłatwiej

Co warto wiedzieć o przysłówku:

Przysłówki podkreślają znaczenie czasownika, przymiotnika lub innego przysłówka, ewentualnie całego zdania i są nieodmienne.
W języku duńskim występują 2 rodzaje przysłówka:

1. Przysłówki oryginalne

Przysłówki oryginalne to przysłówki, które nie pochodzą od innych części mowy.

Przykład:

aldri – nigdy

endnu – jeszcze

nok – dość, wystarczająco

2. Przysłówki pochodne

Często przysłówki mają pochodzenie odprzymiotnikowe.
Tworzone są one poprzez zmianę końcówki przymiotnika.

a) Przysłówki z końcówką -t :

Przykład:

przymiotnik: smuk → przysłówek: smukt (pięknie)

b) Przysłówki z końcówką -vis :

Przysłówki z końcówką -vis tworzone są od przymiotników, które zakończone są na -ig.

Przykład:

przymiotnik: naturlig → przysłówek: naturligvis (naturalnie)

c) Inne grupy przysłówek odprzymiotnikowych

Przykład: końcówka – deles

aldeles – całkowicie

d) Przysłówki odrzeczownikowe

Przykład:

massevis – masowo

Przysłówek miejsca i kierunku

W zależności od długości przysłówka określa on miejsce lub kierunek.

Krótką formą opisuje przemieszcza nie z jednego miejsca na drugie i odpowiada na pytanie „dokąd?”.

Długa forma dotyczy jednego miejsca i odpowiada na pytanie „gdzie?”.
Tworzona jest poprzez dodanie końcówki -e do krótkiej formy.

Przykład:

Jeg går op. – Idę na górę.

Jeg er oppe. – Jestem na górze.

Stopniowanie przysłówka

Przysłówki oryginalne zwykle nie podlegają stopniowaniu, tylko nieliczne z nich da się stopniować np. snart (rychło, wkrótce).

Przysłówki odprzymiotnikowe podlegają stopniowaniu podobnie jak przymiotniki od których pochodzą.

Przykład:

sen, senere, senest – późno, później

Uwaga:

Przysłówki zakończone na -mæssig lub -vis zwykle nie podlegają stopniowaniu.

Co warto wiedzieć o czasowniku:

Bezokolicznik

Bezokolicznik tworzony jest poprzez dodanie do tematu czasownika końcówki -e.

Prawie wszystkie bezokoliczniki w języku duński zakończone są na literę e. Istnieją jednak niektóre jednosylabowe czasowniki, których temat zakończony jest długą samogłoską i które nie wymagają dodatkowej końcówki -e.

Przykład:

bo – mieszkać

sy – szyć

Czas teraźniejszy

Większość czasowników tworzy czas teraźniejszy poprzez przyłączenie do bezokolicznika końcówki -r.

Forma ta pozostaje identyczna niezależnie od osoby i liczby gramatycznej.

Przykład:

jeg arbejder – ja pracuję

de arbejder – oni pracują

Czasu teraźniejszego używamy do:

a) opisu czynności w teraźniejszości

Przykład:

Han sover. – On śpi.

b) opisu czynności, które się powtarzają

Przykład:

Jeg arbejder altid om natten. – Pracuje zawsze nocą.

c) wypowiedzi nie uwzględniających czasu

Przykład:

Jorden er rund. – Ziemia jest okrągła.

d) opisu czynności w przyszłości z podanym czasem

Przykład:

Jeg kommer i morgen. – Przychodzę jutro.

e) w niektórych stałych zwrotach lub życzeniach

Ma tę samą formę, co bezokolicznik.

Przykład:

Dronningen længe leve! – Niech żyje królowa!

Tryb rozkazujący

Temat czasownika jest jednocześnie trybem rozkazującym:

Wystarczy więc tylko wykreślić końcówkę -e z bezokolicznika.

Jeśli bezokolicznik nie posiada końcówki to jest on taki sam jak tryb rozkazujący.

Tryb rozkazujący posiada tylko jedną formę niezależnie czy zwracamy się w liczbie pojedynczej czy też w mnogiej i czy jest to forma bezpośrednia czy grzecznościowa.

Przykład:

Skriv! – Pisz!/Piszcie!/Proszę pisać!

Trybu rozkazującego używamy do wyrażenia rozkazów, ostrzeżeń, instrukcji, życzeń i pozwoleń.

Czas przyszły

W celu wyrażenia działań w przyszłości w języku duńskim występują następujące możliwości:

a) czasownik w czasie teraźniejszym + czas wykonania

Przykład:

Jeg kommer i morgen. – Przychodzę jutro.

b) konstrukcje pomocnicze z czasownikami

Skal + bezokolicznik

Ta konstrukcja używana jest, aby wyrazić ogólne plany na przyszłość, jak również zamiar, konieczność, wymaganie, zobowiązanie lub obietnicę (leżące w przyszłości).

Przykład:

Hun skal (nok) hjælpe dig. – Ona ci (na pewno) pomoże,

Vil + bezokolicznik

Przykład:

Jeg vil gerne lave mad i morgen. – Będę jutro gotować.

Blive

Czasownik blive może (w połączeniu z przymiotnikiem) być użyty do wyrażenia przyszłego wydarzenia lub przyszłej zmiany.

Blive jest formą przyszłą czasownika at være (być).

Przykład:

Det bliver godt at komme på ferie. – Dobrze będzie jechać na urlop.

Czas przeszły prosty „imperfectum“

Czas przeszły czasowników tworzony jest regularnie i nieregularnie:

Czas przeszły prosty tworzony regularnie (<u>bez</u> zmiany samogłoski w temacie)	
I grupa → samogłoska w temacie pozostaje niezmienniona → temat czasownika + końcówka -ede lub -te	II grupa → samogłoska w temacie pozostaje niezmienniona → temat czasownika <u>bez</u> końcówki
Czas przeszły prosty tworzony nieregularnie (<u>ze</u> zmianą samogłoski w temacie)	
III grupa → samogłoska w temacie ulega zmianie → czasownik <u>nie otrzymuje</u> końcówki	IV grupa → samogłoska w temacie ulega zmianie → czasownik otrzymuje końcówki -de lub -t(e)

Czas przeszły prosty tworzony regularnie

- Ponad 80 % wszystkich regularnych (słabych) czasowników, jaki i wszystkie nowo powstające czasowniki oraz czasowniki zakończone na -ere, tworzą czas przeszły poprzez dodanie końcówki -ede.
Przykład:
czas terażniejszy: elsker
czas przeszły prosty: elskede (kochać)
- Znacznie mniejsza grupa regularnych czasowników tworzy czas przeszły z końcówką -te.
Przykład:
czas terażniejszy: spiser
czas przeszły prosty: spiste (jeść)
- W drodze wyjątku niektóre czasowniki tworzą czas przeszły z końcówką -de.
Przykład:
czas terażniejszy: har
czas przeszły prosty: havde (mieć)
- Istnieje również mała grupa czasowników mocnych, które co prawda nie zmieniają samogłoski tematu, jednak w czasie przeszłym prostym nie otrzymują końcówki ale w imiesłowiu czasu przeszłego otrzymują końcówkę.
Przykład:
czas terażniejszy: hedder
czas przeszły prosty: heddet (nazywać)

Czas przeszły prosty tworzony nieregularnie

przy tworzeniu czasu przeszłego i imiesłowu czasu przeszłego istnieją dwie możliwości:

- a) czas przeszły prosty nie otrzymuje końcówki, ale zmienia się samogłoska w temacie
- b) czas przeszły prosty otrzymuje końcówkę i zmienia się samogłoska w temacie

Lista czasowników nieregularnych znajduje się w tutaj.

Zastosowanie czasu przeszłego prostego

Imperfectum używany jest do:

- wyrażenia działania, które odbyło się w przeszłości i nie ma żadnego bezpośredniego związku z teraźniejszością.
Działanie lub zdarzenie jest więc zakończone w momencie opowiadania.
Przykład:
Sidste år var jeg ofte syg. – W ostatnim roku często byłem chory.
- w trybie przypuszczającym
Przykład:
Hvis jeg havde nogen penge, tog jeg til Polen. – Gdybym miał pieniądze, pojechałbym do Polski.
- w mowie zależnej
Przykład:
Lone sagde, at han var træt. – Lone powiedział, że był zmęczony.
- dla wyrażenia życzenia
Przykład:

Jeg ville gerne på ferie, men jeg har ingen penge. – Chciałabym pojechać na urlop, ale nie mam pieniędzy.

Czas przeszły złożony „perfectum“

Na czas przeszły złożony składa się

- a) podlegający koniugacji czasownik posiłkowy (have lub være) oraz
- b) imiesłów czasu przeszłego.

Imiesłów czasu przeszłego budowany jest na dwa sposoby:

- czasownik w czasie przeszłym prostym traci końcówkę -e.
- temat czasownika otrzymuje końcówkę -t lub -et.

Pomimo istniejącej systematyki polecamy uczenie się nowych czasowników wraz z ich imiesłowami.

Have i være w budowaniu czasu przeszłego

Do tworzenia czasu przeszłego złożonego potrzebny jest czasownik posiłkowy have lub være.

Używamy przy tym ich formy w czasie teraźniejszym, a nie bezokolicznika.

- har (od have)
- er (od være)

Have czy være?

Czasowniki wyrażające ruch i trwanie danej czynności, tworzą czas przeszły złożony z have.

Jeśli czasowniki te wyrażają zmianę, używany jest czasownik posiłkowy vare.

Jeśli czasownik wyrażający ruch stoi razem z dopełnieniem, używany jest wyłącznie czasownik posiłkowy have.

Czasowniki przechodnie tworzą perfectum zawsze z have – nawet gdy dopełnienie nie jest w danym wypadku dokładnie opisane.

Czasowniki nieprzechodnie tworzą czas przeszły złożony z have, jeśli wyrażają czas trwania.

Jeśli jednak wyrażają jakąś zmianę, to występują z czasownikiem posiłkowym vare.

Zastosowanie czasu przeszłego złożonego

Perfectum używamy w następujących przypadkach:

Jeśli dana czynność miała miejsce w bliżej nieokreślonej przeszłości.

Przykład:

Vi har sunget. – Śpiewaliśmy.

Imiesłów czasu przeszłego

Imiesłów czasu przeszłego może być zastosowany w funkcji czasownika jak i przymiotnika:

1. Funkcja czasownika

Imiesłów tworzymy poprzez przyłączenie do tematu czasownika końcówki -t lub -et.

Imiesłów czasu przeszłego w funkcji czasownika jest traktowany orzecznikowo i dlatego nie ulega odmianie i pozostaje w niezmiennej formie.

Przykład:

Vi er rejst på ferie. – Pojechaliśmy na urlop.

2. Funkcja przymiotnika

Tutaj działa tak jak w przypadku zwykłych przymiotników rozróżnienie na przymiotniki w roli przydawki i w roli orzecznika.

a) imiesłów w funkcji przymiotnika przydawkowego

Jeśli imiesłów pełni rolę przydawki czyli stoi przed rzeczownikiem, pozostaje w nieodmiennej formie.

Imiesłów zostaje dopasowany.

- -et ► -ede

Imiesłowy zakończone na -et, funkcjonują jak przymiotniki zakończone na -et:

Końcówka -et zmienia się więc w formie określonej i w l. mn. na -ede.

W formie nieokreślonej końcówka nie ulega zmianie.

- -et ► -en / -ne

W języku duńskim jest kilka nieregularnych czasowników, których imiesłów czasu przeszłego kończy się w Neutrum na -et, w nieokreślonej formie

Utrum na -en jak i w określonej formie Utrum i l.mn. na -ne.

- -t ► -te

Tutaj imiesłów orientuje się na przymiotnikach zakończonych na -t:

W formie określonej i w l. mn. Otrzymuje jeszcze dodatkowo -e do końcówki -t.

W formie nieokreślonej końcówka imiesłowu nie ulega zmianie.

b) imiesłów w funkcji przymiotnika orzecznikowego

Imiesłów użyty orzecznikowo występuje najczęściej w kombinacji z czasownikiem posiłkowym være.

Uwaga:

We współczesnym duńskim preferowana jest nieodmienna forma imiesłowu czasu przeszłego.

Czas zaprzeszy

Czas zaprzeszy jest czasem złożonym, składającym się z

- a) czasownika posiłkowego have lub være w czasie przeszłym prostym (odpowiednio havde lub var) oraz
- b) imiesłowu czasu przeszłego

Przykład:

Jeg havde sovet længe. – Spałem długo.

Czas zaprzeszy odnosi się do działań lub wydarzeń, które miały miejsce jeszcze przed innymi działaniami i wydarzeniami w przeszłości.

Przykład:

Inden hun flyttede til Århus, havde hun boet 3 år i København. – Zanim przeprowadziła się do Aarhus, mieszkała trzy lata w Kopenhadze.

Czas zaprzeszy może być użyty do wyrażenia trybu przypuszczającego.

Przykład:

Hvis du havde elsket hende som jeg, havde hun aldrig forladt dig. – Jeśli kochałbyś ją tak jak mnie, nigdy by cię nie opuściła.

Imiesłów czasu teraźniejszego

Imiesłów czasu teraźniejszego tworzony jest poprzez dodanie do tematu czasownika końcówki -ende.

W przypadku czasowników, które nie posiadają tematu, ponieważ są jednosylabowe, końcówka -ende dodana zostaje do bezokolicznika.

Przykład:

skrive ⇒ skriv**ende** – pisać

Imiesłów czasu teraźniejszego w funkcji przymiotnika

Tutaj również występuje rozróżnienie na rolę przydawkową i orzecznikową.

- użycie przydawkowe: zastępuje zdanie względne, stoi przed rzeczownikiem

Przykład:

de legende børn – bawiące się dzieci

- użycie orzecznikowe: stoi przed czasownikiem

Przykład:

Rejsen var anstrengende. – Podróż była wyczerpująca.

Imiesłów czasu teraźniejszego w funkcji przysłówka

Zadaniem imiesłowu teraźniejszego w funkcji przysłówka jest bliższe określenie czasownika.

Przykład:

Det er brændende varmt i ørkenen. – Na pustyni jest paląco gorąco.

Imiesłów czasu teraźniejszego w funkcji rzeczownika

W funkcji rzeczownika stosujemy imiesłów czasu teraźniejszego, kiedy charakteryzujemy daną osobę poprzez rodzaj jej zajęcia lub formę aktywności.

Istnieją również stałe wyrażenia w których używamy imiesłowu.

Przykład:

den rejsende – podróżujący, podróżująca

Imiesłów czasu teraźniejszego w funkcji czasownika

Imiesłów czasu teraźniejszego używany jest w funkcji czasownika tylko w połączeniu z innym czasownikiem (najczęściej komme, blive lub have).

Przykład:

Mit barn kom grædende hjem. – Moje dziecko przyszło płacząc do domu.

Zdania warunkowe

Zdania warunkowe możliwe do spełnienia

W rzeczywistych zdaniach warunkowych używany jest czas teraźniejszy.

Przykład:

Hvis du kommer, kommer jeg også. – Jeśli ty przychodzisz, przyjdę też ja.

Zdania warunkowe niemożliwe do spełnienia

Zdania te mogą odnosić się zarówno do teraźniejszości jak i do przeszłości.

- opisują sytuację w teraźniejszości lub przyszłości, które z dużym prawdopodobieństwem się nie wydarzy.
Przykład:
Jeg ville hjælpe dig, hvis jeg havde haft tid./Jeg ville have hjulpet dig, hvis jeg havde tid. – Pomógłbym Ci, gdybym miał czas.
- opisują sytuację w przeszłości, która nie mogła ulec spełnieniu
Przykład:
Jeg ville have hjulpet dig, hvis jeg havde haft tid./Jeg havde hjulpet dig, hvis jeg havde haft tid. – Pomógłbym Ci (wtedy, wczoraj itd.), gdybym miał czas.

Strona bierna

W stronie biernej ma miejsce zmiana perspektywy.

W centrum nie stoi osoba wykonująca daną czynność, lecz sama czynność.

Strona bierna tworzona jest TYLKO przy czasownikach przejściowych.

W języku duńskim istnieją dwie możliwości tworzenia strony biernej, przy czym osoba lub przedmiot wykonujący daną czynność występuje w akompaniamencie słówka af (w języku polskim pełni te rolę słówko przez, poprzez).

Strona bierna z „blive”

Tworzona jest poprzez czasownik posiłkowy at blive i imiesłów czasu przeszłego czasownika opisującego daną czynność.

Przykład:

Småpakken blev leveret. – Paczka została dostarczona.

Zapamiętaj, że strona bierna z blive:

- używana jest przy pojedynczych zakończonych czynnościach i wydarzeniach, jak i przy powtarzających się wydarzeniach
- jest to najczęstsza postać strony biernej
- w czasie przeszłym złożonym i w czasie zaprzeczonym występuje zawsze!

Strona bierna z końcówką -s,

Tak zwana forma krótka tworzona jest poprzez dodanie do bezokolicznika lub do czasownika w czasie przeszłym prostym końcówki -s .

Przykład:

Kødet brunes ved svag varme. – Mięso zostało delikatnie podpieczone.

Taka forma strony biernej możliwa jest tylko w bezokoliczniku, czasie teraźniejszym i czasie przeszłym prostym.

Forma krótka nie wyraża żadnego konkretnego czasu akcji, a jej użycie ma odcień formalności lub bezosobowości.

Użycie:

- w czynnościach wykonywanych wspólnie, powtarzalnych i uogólnieniach
- w nagłówkach

- po czasownikach modalnych – z wyjątkiem vil, jeśli chodzi o przyszłe działanie oraz skal, jeśli chodzi o obietnicę
- w instrukcjach obsługi i przepisach

Uwaga:

Czasowniki tworzące stronę bierną TYLKO za pomocą końcówki -s:

behøve (potrzebować)

få (otrzymać)

have (mieć)

mene (myśleć)

skylde (winić)

videv (wiedzieć)

Niektóre czasowniki mocne tworzą stronę bierną -s tylko w bezokoliczniku i czasie teraźniejszym, w pozostałych przypadkach tworzą one stronę bierną z blive.

Przykład:

drikke (pić) → drak lub hjælpe (pomagać) → hjalp.

Co warto wiedzieć o zaimku:

Zaimki osobowe

Zaimki osobowe dzielą się na

- a) podmiotowe odpowiadające na pytanie „kto?”
- b) orzecznikowe odpowiadające na pytanie „komu?” lub „kogo?”

Liczba	W roli podmiotu		W roli orzecznika		
p o j e d y n c z a	1. osoba	jeg	ja	mig	mi, mnie
	2. osoba	du	ty	dig	tobie, ci, ciebie
		De	Ty (Pani, Pan)	Dem	Panu, Pani, Pana, Panią
	3. osoba	han	on	ham	jemu, jego
		hun	ona	hende	jej, ją
		den	on, ona, ono	den	jemu, jej, jemu, jego, ją, je
det		on, ona, ono	det	jemu, jej, jemu, jego, ją, je	
m n o g a	1. osoba	vi	my	os	nam, nas
	2. osoba	I	wy	jer	wam, was
	3. osoba	de	oni, one	dem	im, ich, je
		De	Oni (Państwo, Panie, Panowie)	Dem	Państwu, Państwo, Panom, Paniom, Panie, Panów

Zaimki dzierżawcze

	Zaimek osobowy	Liczba pojedyncza		Liczba mnoga	Polski
		Utrum	Neutrum		
l.poj.	jeg	min	mit	mine	mój/-a/-e/-e
	du	din	dit	dine	twój/-a/-e/-e
	De	Deres			Pana/Pani/Państwa
	han	hans			jego
	hun	hendes			jej
l.mn.	den/det	dens	dets	dens/dets	jego/jej
	vi	vores			nasz/-e/-er/-s
	I	jeres			wasz/-e/-er/-s
	De	Deres			Państwa/-e/-er/-s
	de	deres			ich/-e/-er/-s

Zaimki wskazujące

1. Den / det / de und denne / dette / disse

Utrum	Neutrum	Liczba mnoga	Polski
den	det	de	ten, ta, to, te, ci
Język pisany			
denne	dette	disse	

2. selv

Utrum	Neutrum	Liczba mnoga	Polski
selv			siebie, sam, sobie, się

Zaimki względne

Zaimki te dotyczą osób lub rzeczy, które zostały już wcześniej wspomniane. W zdaniach względnych, łączą one dwa zdania o tym samym podmiocie.

W języku duńskim są to zaimki względne **som** i **der**.

Są one nieodmienne.

Przykład:

Jeg kender **en kvinde**. **Hun** er meget høj. ► Jeg kender en kvinde, **som** / **der** er meget høj.

Co warto wiedzieć o budowie zdania:

Zdanie główne

W poniższej tabeli znajduje się przegląd wszystkich możliwych do obsadzenia elementów zdania głównego:

Początek	Środek			Koniec		
P I	Ś I	Ś II	Ś III	K I	K II	K III
morgen	vil	jeg	ikke	købe	rundstykker	ved bageren.

W kolorowych elementach zdania mogą być umieszczone następujące części mowy lub zdania:

P	podmiot, dopełnienie, zdanie poboczne
Ś I	czasownik koniugowany, czasownik osiłkowy w czasach złożonych, czasownik modalny
Ś II	podmiot (jeśli nie wystąpił na początku)
Ś III	przysłówki zdaniowe takie jak aldrig (nigdy) lub ikke (nie)
K I	bezokolicznik
K II	(bez)pośrednie i zaimkowe dopełnienia, nieakcentowane zaimki osobowe, orzeczniki, zaimki zwrotne
K III	(bez)pośrednie i zaimkowe dopełnienia, nieakcentowane zaimki osobowe, orzeczniki, zaimki zwrotne

Zdanie rozkazujące

W zdaniach rozkazujących element P pozostaje nieobsadzony i zdanie rozpoczyna się od czasownika.

Przykład:

Spis æblet! – Zjedz jabłko!

Zdanie pytające

a) przy tak zwanych pytaniach wyboru element P również nie jest obsadzony i zdanie rozpoczyna się od czasownika.

Przykład:

Spiser du et æble? – Zjesz jabłko?

b) Przy tak zwanych pytaniach uzupełniających na początku stoi zaimek pytający.

Przykład:

Hvornår spiser du æblet? – Kiedy zjesz Twoje jabłko?

Zdanie poboczne

Budowa zdania pobocznego:

Spójnik	Środek			Koniec		
S I	Ś II	Ś III	Ś I	K I	K II	K III
,at	jeg		vil	spise	æblet	

Różnice w porównaniu ze zdaniem głównym:

- W zdaniu pobocznym element Ś I na koniec środkowej części zdania i stoi za Ś III.
- Nieakcentowane zaimkowe obiekty stoją tylko na K II, jak bliższe i dalsze dopełnienie i wyrażenia przyimkowe oraz nieakcentowane zaimki w roli dopełnienia.
- Przysłówki takie jak ikke, stoją zawsze przed koniugowanym czasownikiem.

Co warto wiedzieć o numerach w języku duńskim:

Liczby od 1 do 20

Liczby od 0 do 20	
nul	zero
et	jeden
to	dwa
tre	trzy
fire	cztery
fem	pięć
seks	sześć
syv	siedem
otte	osiem
ni	dziewięć
ti	dziesięć
elleve	jedenaście
tolv	dwanaście
tretten	trzynaście
fjorten	czternaście
femten	piętnaście
seksten	szesnaście

sytten	siedemnaście
atten	osiemnaście
nitten	dziewiętnaście
tyve	dwadzieścia

Liczby od 21 do 100

Liczby złożone z dziesiątek i jednostek mają następujący schemat:
jednostka + „og” + dziesiątka

Przykład:

fireogtyve (4 + og + 20) ► dwadzieścia cztery (24)

Liczby od 21 do 100	
enogtyve	21
toogtyve	22
treogtyve	23
fireogtyve	24
tredive	30
enogtredive	31
fyrre	40
enogfyrre	41
halvtreds	50
tres	60
halvfjerds	70
firs	80
halvfems	90
hundrede	100

Liczby powyżej 100

Liczby powyżej 100	
tohundrede	200
tohundrede en	201
tohundrede treogtyve	223
femhundrede	500
tusind / tusinde	1000
to tusind / to tusinde	2000
en million	milion
en milliard	miliard